

РЕЙ БРЕДЪРИ ВРЕМЕТО НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ДЪЖДОВЕ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Хотелът стоеше като изсъхнала куха кост под самия център на пустинното небе и слънцето по цял ден напичаше покрива му. Цяла нощ споменът за жегата изпълваше стаите като призрак на стар горски пожар. Много след здрач, много след като светлината означава жегата, светлините на постройката оставаха изключени. Обитателите предпочитаха да се движат слепешком по коридорите в непрестанното търсене на глътка прохладен въздух.

Тази вечер господин Търл, съдържателят, и единствените му гости господин Смит и господин Фремли, които приличаха и миришеха на дъвен съсухрен тютюн, останаха късно на дългата веранда. Люлееха се в скърцащите люлеещи се столове в тъмното, опитваха се по този начин да си правят вятър.

— Господин Търл...? Няма ли да е наистина хубаво... ако купите... някой ден... климатична инсталация...?

Господин Търл се полюля известно време със затворени очи.

— Нямам пари за такива неща, господин Смит.

Двамата стари пансионери се изчервиха; вече двацет и една години не си бяха плащали сметката.

Възцари се дълго мълчание. Накрая господин Фремли въздъхна печално.

— А защо, защо не вземем просто да се откажем, да си съберем нещата, да се разкараме оттук, да се преместим в някой приличен град? Да сложим край на това потене и пържене в тази адска жегата.

— Кой ще купи мъртъв хотел в призрачен град? — тихо отвърна господин Търл. — Не. Не, ще си останем тук и ще чакаме. Ще чакаме великия ден. Двацет и девети януари.

Люлеенето бавно спря.

Двацет и девети януари.

Единственият ден в годината, когато наистина се отприщваше и валеше.

— Не остава много за чакане. — Господин Смит погледна златния си часовник на верижка, който блестеше като топла лятна луна в дланта му. — След два часа и девет минути *ще настъпи* двацет и девети януари. Само че не виждам абсолютно никакво облаче на небето.

— Откакто се помня, на двацет и девети винаги вали! — Господин Търл млъкна, изненадан от това колко силно прозвуча

собственият му глас. — А пък и да закъснее с един ден, няма да тръгна да дърпам Господ за шлифера.

Господин Фремли преглътна с мъка и погледът му обходи пустинните хълмове от изток до запад.

— Чудя се... дали отново няма да избухне някоя златна треска?

— Няма злато — отвърна господин Смит. — И нещо по-лошо — няма дъжд. Няма да има и утре, обзалагам се. Нито пък вдругиден и след това. Няма да вали до края на годината.

Тримата старци седяха и се взираха в ярката като слънце луна, която прогаряше дупка в неподвижното небе.

После столовете отново мъчително заскърцаха.

Първият горещ сутрешен вятър разпиля страниците на календара като изсушена змийска кожа върху олющената фасада на хотела.

Като премятаха тиранти през кокалести рамене, тримата слязоха на бос крак долу и запремигнаха към идиотското небе.

— Двайсет и девети януари...

— Нито една милостива капка дъжд.

— Денят едва започна.

— А *мое* време свършва. — Господин Фремли се обърна и се отдалечи.

Трябваша му цели пет минути, за да намери пътя през бърканицата коридори до нажеженото си като пещ легло. По обед господин Търл надникна в стаята му.

— Господин Фремли?...

— Проклети пустинни кактуси, това сме ние! — задъхано рече лежащият господин Фремли. Изглеждаше така, сякаш всеки момент ще се разпадне в нагорещена прах по грубия дъсчен под. — Но дори и най-издръжливите кактуси трябва да поемат поне глътка вода, преди да изкарат поредната година в тая проклета фурна. Казвам ви, няма да помръдна оттук. Ще лежа и ще пукна, ако не чуя нещо различно от птичи крака по този покрив!

— Молете се с думи прости и дръжте чадъра си в готовност — отвърна господин Търл и се отдалечи на пръсти.

Привечер по покрива се чу рехаво потропване.

Гласът на господин Фремли запя скръбно от леглото му.

— Не, господин Търл, това не е дъжд! Вие поливате покрива с лейката! Благодаря за старанието, но по-добре престанете.

Тропането спря. От двора се чу въздишка.

Малко по-късно господин Търл заобиколи хотела и видя, че календарът е паднал в прахта.

— Проклет двайсет и девети януари! — извика нечий глас. —
Още дванайсет месеца! Трябва да чакаме още дванайсет месеца!

Господин Смит стоеше на прага. Влезе вътре и след малко се върна с два очукани куфара. Стовари ги на верандата.

— Господин Смит! — викна господин Търл. — Не можете да си тръгвате след трийсет години!

— Казват, че в Ирландия вали по двайсет дни в месеца — каза господин Смит. — Ще си намеря работа там и ще тичам без шапка и с отворена уста.

— Не можете да си тръгнете! — Господин Търл трескаво се мъчеше да измисли нещо; сети се и щракна с пръсти. — Дължите ми девет хиляди долара наем!

Господин Смит отстъпи назад; в очите му се четеше неподправена болка и обида.

— Извинявайте. — Господин Търл извърна поглед. — Не исках да ви обидя. Вижте какво... по-добре идете в Сиатъл. Вали по пет сантиметра на седмица. Ще ми платите когато можете, или пък никога. Само ми направете една услуга. Изчакайте до полунощ. И без това тогава е по-хладно. Ще направите добра нощна разходка до града.

— Нищо няма да се случи до полунощ.

— Не бива да губите вяра. Когато всичко е изгубено, трябва да вярвате, че нещо ще се случи. Просто останете с мен. Не е нужно да седате, просто останете и си мислете за дъжд. Това е последното нещо, за което ви моля.

В пустинята внезапно се надигнаха вихри и бързо изчезнаха. Господин Смит огледа хоризонта.

— Какво да си мисля? Дъждец, дъждец, ела? Такива работи ли?

— Каквото и да е. Каквото и да е!

Господин Смит дълго остана неподвижен между двата си куфара. Минаха пет, шест минути. Не се чуваше никакъв звук освен дишането на двамата мъже в здрача.

Накрая господин Смит решително се наведе да вдигне куфарите си.

В същия миг господин Търл примигна. Наведе се напред и сложи длан на ухото си.

Господин Смит замръзна, без да пуска дръжките на куфарите.

Някъде между хълмовете се чу мърморене, слаб тътен.

— Иде буря! — изсъска господин Търл.

Звукът се засили; откъм хълмовете се вдигна някакво бяло облаче.

Господин Смит се повдигна на пръсти.

Горе господин Фремли седна като някакъв възкръснал Лазар.

Очите на господин Търл се разширяваха все повече и повече в очакване на онова, което пристигаше. Беше се хванал за парапета на верандата като капитан на попаднал в щил кораб, усетил първите повеи на тропическия бриз, носещ миризмата на лимон и леденостуден бял кокос. Едва доловимият ветреца докосна възпалените му ноздри като вятър в нажежен комин.

— Там! — възкликна господин Търл. — Гледайте!

От последния хълм, отърсвайки пера от огнената прах, се появи ревящият буреносен облак.

Първият автомобил за последните двама месеца се спусна от хълма в долината с грохот, скърцане и тътен.

Господин Търл не смееше да погледне към господин Смит.

Господин Смит погледна нагоре, мислеше си за господин Фремли в стаята му.

Господин Фремли погледна от прозореца си и видя как колата замира пред хотела.

Звукът, издаден от автомобила, прозвуча някак странно финално. Бе изминал много път по пламтящи серни пътища, през солени равнини, изоставени преди десетки милиони години от водата. Сега, защит с тел, стърчаща от шевовете като косата на канибал, с огромен клепач-гюрук, свален назад и стопен в безформена маса над задната седалка, автомобилът „Кисел“ модел 1924 трепна за последен път и затихна.

Възрастната жена зад волана чакаше търпеливо и поглеждаше към тримата мъже и хотела, сякаш казваше: Извинете, приятелят ми е болен; познаваме се отдавна, а сега трябва да го изпратя в последния

му път. Седеше в колата и чакаше последните конвулсии да спрат и да настъпи пълното отпускане на всички кости, бележещо края на земния път. Сигурно остана половин минута повече, заслушана в колата. В нея имаше нещо тъй изпълнено с мир, че господин Търл и господин Смит се наведоха бавно напред. Накрая тя ги погледна с печална усмивка и вдигна ръка.

Господин Фремли с изненада забеляза, че също е вдигнал ръка и ѝ маха в отговор от прозореца.

— Странно — промърмори господин Смит на верандата. — Не е буря. И въпреки това не съм разочарован. Как така?

Господин Търл вече бързаше към колата.

— Помислихме, че вие... че... — Млъкна объркано. — Казвам се Търл, Джо Търл.

Тя стисна протегнатата ръка и го погледна — очите ѝ бяха абсолютно чисти, безоблачни и светлосини като вода от току-що стопен сняг на хиляди мили оттук, пречистена от вятъра и слънцето.

— Госпожица Бланш Хилгуд — тихо се представи жената. — Завършила Гринъл Колидж, неомъжена учителка по музика, трийсет години ръководила гимназиално певческо дружество и училищен оркестър в Грийн Сити, Айова, двацет години частна учителка по пиано, арфа и солфеж, от един месец пенсионерка, а сега измъкнала корените си и тръгнала към Калифорния.

— Госпожица Хилгуд, май няма да успеете да продължите наникъде от това място.

— И аз имам това чувство. — Тя предпазливо погледна двамата мъже, обикалящи колата ѝ. Седеше нерешително, като дете в скута на своята страдаща от ревматизъм баба. — Нищо ли не може да се направи?

— От спиците ще се получи ограда, от спирачните дискове — гонг за вечеря, а от останалото ще се получи добър алпинеум.

— Мъртва ли е? — извика господин Фремли от небето. — Имам предвид, свършено ли е с колата? Даже оттук го усещам! Е... май закъсняваме за вечеря!

Господин Търл направи широк жест с ръка.

— Госпожице Хилгуд, това е Пустинният хотел на Джо Търл, работещ двацет и шест часа в денонощието. Зелените гущери и кукувиците да бъдат така добри да се запишат на рецепцията, преди да

се качат нагоре. Пренощувайте тук безплатно, а на сутринта ще свалим нашия форд от трупчетата и ще ви откараме до града.

Госпожица Хилгуд позволи да ѝ помогнат да слезе. Колата изстена, сякаш протестираше срещу раздялата им. Тя внимателно затвори вратата с тихо изщракване.

— Един приятел си отиде, но другият е все още с мен. Господин Търл, ще бъдете ли тъй любезен да я внесете вътре?

— Нея ли, мадам?

— Простете, винаги мисля за вещите като за хора. Автомобилът беше мъж, предполагам, защото ме водеше насам-натам. Но арфата би трябвало да е жена, не мислите ли?

Тя кимна към задната седалка. Там, наклонен на фона на небето като нос на дървен кожен кораб, разсичащ въздуха, се издигаше висок калъф.

— Господин Смит, помогнете — каза господин Търл.

Двамата развързаха огромния калъф и внимателно го понесоха.

— Какво има вътре? — викна господин Фремли отгоре.

Господин Смит се спъна. Госпожица Хилгуд ахна. Калъфът се олюля в ръцете на мъжете.

Отвътре се разнесе тих мелодичен звън.

Господин Фремли го чу. Това бе всичко, което искаше да знае. Със зяпнала уста гледаше как дамата и двамата мъже с приятелката в кутия бавно изчезват в обширната тераса долу.

— Внимателно! — възкликна господин Смит. — Някой проклет глупак е оставил багажа си тук... — Млъкна. — Някой проклет глупак? Та това съм аз!

Двамата мъже се спогледаха. Вече не се потяха. Отнякъде бе задухал нежен вятър, развяваше яките на ризите им и нежно разлистваше календара в прахта.

— *Моят* багаж... — каза господин Смит.

После всички влязоха вътре.

— Още вино, госпожице Хилгуд? Не са сервирали вино от години.

— Само капка, ако обичате.

Седяха на светлината на една-единствена свещ, която превръщаше стаята в пещ и изтръгваше пламъци от сребърните

прибори и новия порцелан. Разговаряха, пиеха топло вино и се хранеха.

— Госпожице Хилгуд, разкажете за себе си.

— За себе си. През целия си живот бях толкова заета да тичам от Бетовен през Бах до Брамс, че не забелязах как навърших двайсет и девет. Следващия път, когато се огледах, бях на четиридесет. Вчера — на седемдесет и една. О, имаше мъже; но те се отказваха от пеенето на десет, а от летенето — на дванайсет. Винаги съм си мислила, че сме родени да летим по един или друг начин, и затова не можех да търпя мъже с цялото желязо на света в кръвта си. Така и не срещнах мъж, полек от четиристотин килограма. Минават край теб като катафалки с черните си делови костюми.

— И вие отлетяхте от тях, така ли?

— Само във въображението си, господин Търл. Трябваша ми шейсет години, за да направя решителната стъпка. През цялото време се държах за пикола, флейти и цигулки, защото те създават потоци във въздуха, нали разбирате, като потоците и реките на земята. Изследвах всеки приток и пробвах всеки пресноводен вятър от Хендел до тресавището на Щраус. Изминах дълъг път, преди да се озова тук.

— И как все пак решихте да напуснете? — попита господин Смит.

— Миналата седмица се огледах и си казах — погледни се, та ти летиш съвсем *сама*! Никой в Грийн Сити не го е грижа дали *изобщо* можеш да летиш, или пък до какви височини си способна да стигнеш. Винаги е дежурното „Чудесно, Бланш“, „Благодаря за рецитала на събранието, госпожице Х.“ Но никой не слушаше музиката наистина. А когато преди много време приказвах за Ню Йорк или Чикаго, всички ми се смееха. „Защо да бъдеш малко жабче в огромно блато, когато може да си най-голямата жаба в Грийн Сити!“ И така останах, докато онези, които ме съветваха по този начин, или се преселиха, или измряха, или пък и двете. Останалите са като със запушени уши. Миналата седмица се отърсих и си казах — чакай малко! Откога *жабите* имат криле?

— Значи пътувате на запад? — поинтересува се господин Търл.

— Може би. Ще свиря акомпанимент, или пък в някой от онези оркестри под открито небе. Само да е някъде, където да мога да свиря и да има поне един човек, който да ме чуе наистина...

Седяха в горещия мрак. Тя приключи, беше казала всичко, глупаво или не — и сега тихо се облегна в стола си.

Горе някой се изкашля.

Госпожица Хилгуд чу и стана.

На господин Фремли му трябваше време да разлепи клепахи и да различи очертанятията на жената, навела се да остави подноса до разхвърляното му легло.

— За какво си говорите там долу?

— После ще дойда и ще ви разкажа дума по дума — рече госпожица Хилгуд. — А сега яжте. Салатата е чудесна. — Тя се обърна да излезе.

— Ще останете ли? — побърза да я попита той.

Тя спря на прага и се опита да разчете в тъмнината изражението на потното му лице. Той също не можеше да види очите и устата ѝ. Тя се задържа малко, без да каже нищо, после слезе долу.

— Сигурно не ме е чула — каза господин Фремли.

Но знаеше, че го е чула.

Госпожица Хилгуд пресече фоайето и се засуети с ключалките на изправения кожен калъф.

— Трябва да платя за вечерята.

— Заведението черпи — отвърна господин Търл.

— Трябва да платя — отсече тя и отвори калъфа.

Внезапно проблесна злато.

Двамата мъже се размърдаха на местата си. Присвиха очи към дребната възрастна жена край огромния инструмент с форма на сърце, който се издигаше над нея с блестящата кръгла колона в края, върху която спокойно гръцко лице с очи като на антилопа се взираше в тях тъй ведро, както и самата госпожица Хилгуд.

Мъжете размениха бързи стреснати погледи, сякаш се бяха досетили какво може да последва. Скочиха от столовете, забързаха задъхано през фоайето и седнаха на ръба на горещия кадифен диван, заизбърсваха лицата си с мокри кърпи.

Госпожица Хилгуд придърпа един стол, нежно отпусна златната арфа на рамото си и постави ръце върху струните.

Господин Търл пое глътка огнен въздух и зачака.

Внезапно задуха пустинен вятър и разлюля столовете на верандата като лодки в езеро.

— Какво става там долу? — запротестира господин Фремли от стаята си.

И тогава госпожица Хилгуд раздвижи ръцете си.

Движението започна в дъга от самото рамо и пръстите ѝ пробягаха по простия тапет от струни към слепия и прекрасен поглед на гръцката богиня на колоната, после се върнаха обратно. Тя поспря за миг и остави звуците да се понесат в нажежения въздух на фойето и да изпълнят всички празни стаи.

Дори господин Фремли да бе викал отгоре, никой не го чу. Господин Търл и господин Смит бяха скочили от местата си, способни да чуят единствено бясното туптене на сърцата си и смаяното свистене на въздуха, влизащ и излизащ от дробовете им. Ококорени, със зинали уста, изгубили ума и дума, те сезираха в двете жени — сляпата муза върху златния си стълб и седналата, със затворени очи, протегнала напред малките си ръце.

Прилича на момиче, помислиха си и двамата. На малко момиче, протегнало ръце през прозореца... към какво? Ами разбира се, разбира се!

Към дъжда.

Ехото на първите капки заглъхна в далечните тротоари и водосточни тръби.

Горе господин Фремли стана от леглото си, сякаш някой го дърпаше за ушите.

Госпожица Хилгуд продължаваше да свири.

Не знаеха какво точно свири, но сякаш бяха слушали тази мелодия хиляди пъти през дългия си живот, с думи или без тях. Тя свиреше и с всяко движение на пръстите ѝ дъждът се изсипваше през тъмния хотел. Прохладният дъжд валеше през отворените прозорци, търкаше изпечените дъски на терасата. Барабанеше по покрива и падаше върху съскащия пясък, върху ръждясалата кола, празната конюшня и мъртвия кактус на двора. Изми прозорците, прогони прахта, напълни варелите и закри вратите с мокри завеси, които се разтваряха с шепот, когато минаваш през тях. Но нежното му докосване и прохлада бяха най-желани за господин Смит и господин Търл. Нежната му тежест ги накара отново да седнат. Непрестанното

му пощипване по лицата им ги накара да затворят очи и уста и да вдигнат ръце, за да се предпазят. Но после усетиха как главите им бавно се отмятат назад, за да оставят дъжда да вали където му падне.

Пороят продължи около минута и отшумя; пръстите забавиха ход, извлякоха още няколко капки и спряха.

Последният акорд увисна във въздуха като снимка, направена когато удря мълния и осветява милиардите капки, сякаш замръзнали по пътя си към земята. После мълнията угасна. Последните капки паднаха беззвучно в тъмнината.

С все така затворени очи госпожица Хилгуд отдръпна ръце от струните.

Господин Търл и господин Смит отвориха очи и се загледаха в двете фантастични жени в отсрещния край на фоайето, успели по някакъв начин да излязат съвсем сухи от дъжда.

Трепереха. Наведоха се напред, сякаш искаха да кажат нещо. Изглеждаха безпомощни, не знаеха как да постъпят.

И тогава някъде отгоре от коридорите на хотела се разнесе един-единствен звук, който привлече вниманието им и им каза какво да правят.

Двамата мъже вдигнаха глави и се заслушаха.

Бе господин Фремли.

Аплодираше в стаята си.

На господин Търл му трябваша пет секунди, докато схване какво чува. После смушка господин Смит и също започна да пляска с ръце. От дланите им отекваха могъщи експлозии. Ехото рикошира в кухините на хотела горе и долу, отрази се в стени, огледала, прозорци, опитваше се да се освободи от стаите.

Госпожица Хилгуд отвори очи, сякаш тази нова буря я бе сварила неподготвена, на открито.

Мъжете изнасяха свой собствен рецитал. Пляскаха толкова трескаво, сякаш в ръцете им един след друг гърмяха фишеци. Господин Фремли изкрещя нещо. Никой не го чу. Длани се разделяха и сблъскваха отново и отново, докато пръстите им не се подуха, старците не останаха без дъх и накрая се наложи да свалят ръце на колене и да се помъчат да успокоят полуделите си сърца.

После, много бавно, господин Смит стана и, без да откъсва поглед от арфата, излезе навън и внесе куфарите си. Дълго остана в

подножието на стълбището, загледан в госпожица Хилгуд. Погледът му се спря върху единствения ѝ багаж, после се премести върху нея и той вдигна въпросително вежди.

Госпожица Хилгуд погледна арфата, куфара си, господин Търл и накрая отново господин Смит.

Кимна.

Господин Смит се наведе и, хванал собствения си багаж в една ръка и нейния куфар в другата, започна дългото бавно изкачване в тихия полумрак. Госпожица Хилгуд отново опря арфата на рамото си и или засвири в синхрон с движенията му, или той се заизкачва в такт с музиката — никой не знаеше кое точно.

На площадката господин Смит срещна господин Фремли, който бе наметнал избелелия си халат и бавно се спускаше надолу.

Двамата спряха, загледани към фоайето, към мъжа в сенките в отсрещния край и двете жени оттатък него, по-скоро като смътно движение и проблясък. И двамата мислеха едно и също.

Звукът на арфата, звукът на прохладната вода всяка вечер оттук нататък. Вече никакво поливане на покрива с градинския маркуч. Просто стой на верандата или легни в леглото си и слушай как дъждът вали... вали... вали...

Господин Смит продължи нагоре. Господин Фремли се запъти надолу.

Арфата, арфата. Чуй, чуй!

Петдесетте години суша бяха минали.

Настъпи времето на продължителните дъждове.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.